

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 33 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Ju-
oslaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 1.50
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2.50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Za naročila se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnništvo št. 2325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Komu v kor'st?

Diktat Vlaške ulice deluje in apel g. Gri-sogona je bil odklonjen z zasmehom. Narav-nost z elanom stopnjujejo radičevski voditelji nasprotja in kar so včeraj še zahtevali, to danes odklanjajo kot nezadostno. Izgubili so vsako mero za besede in izgubili vsako mero za zahteve. Iz instinkta porojene sanjave že-lje zagrebške ulice so jim postale zakon. Niti najmanj pa ne pomislijo, če bo ta njih pot v korist hrvatskemu narodu. Ravno to pa bi se morali vprašati v prvi vrsti.

Pred kratkim je še bila glavna zahteva KDK, da se takoj razpiše volitve. Danes je tudi ta zahteva že preklicana in na shodu v Sv. Ivanu Zelena izjavlja g. Predavec, ki je podpredsednik HSS in zaupnik politike gospe Radičeve, to-le: Oni (v Belgradu) hočejo raz-pisati volitve in napraviti si potrebno večino. Kaj jim bodo volitve. Večino oni že imajo. Te volitve ne morejo nič popraviti. Nas volitve nič ne zanimajo. Sli bomo sicer na volitve, da pokaže hrvatski narod svojo voljo, da naše vrste ponovno nasenajo z Radičevim duhom, toda v Narodno skupščino ne bomo šli. Nik-dar več ne bo stopila naša noga v belgrajsko Narodno skupščino, ker je nemogoče v njej reševati naše narodne potrebe. In še dalje gre g. Predavec, ki je eden najvplivnejših vo-diteljev HSS, in pravi, da obstoji za nje le kralj in narod, da zahtevajo torej radičevci personalno unijo. In da bi o tem bil vsakdo na jasnem, izjavlja drug voditelj HSS, dr. Ju-raj Krnjevič, da ne morejo radičevci pristati ne na skupno vojsko in ne na skupno diplo-macijo. Samo popolnoma samostojna hrvatska more zadovoljiti radičevce.

Nobenega dvoma ni, da se radičevski vo-ditelji niti pri teh zahtevah ne bodo ustavili in da jim kmalu ne bo zadostovalo niti to, ker nastopajo, kakor da jih je čisto obsedel deli-rij licitacije navzdol. Ni več radičevskim vo-diteljem politika stvar možnosti, temveč samo še prilika, da se prikupijo Vlaški ulici.

Kajti vsaj to bi menda tudi radičevski vo-ditelji lahko vedeli, da na nož, do zadnje skrajnosti pritirana situacija ne bo več samo naša zadeva, da se bo v tem slučaju oglasila s svojimi zahtevami tudi tujina. Ne bo pa glas tujine slaboten, temveč močan in stokrat bolj učinkovit, ko vsi diktati Vlaške ulice. Pa tudi to je jasno, da bo glas tujine tem močnejši, čim večji bo spor med Zagrebom in Belgradom. Naj ne misli Zagreb, da bo v tem sporu tertius gaudens manjkal. Oglasil se bo prav gotovo in niti ni težko uginiti, od kje se bo najprej.

Kaj misli g. Predavec, da razvija Musso-lini širokopotezno propagando za italijanski značaj Dalmacije samo zato, ker nima nobe-nega drugega dela? Ali pa misli g. Krnjevič, da madžarski plemiči z vso silo delujejo za re-vizijo trianonske pogodbe samo zato, da bi pridobili Hrvatski samostojnost? In kje so še vsi drugi tujci s svojimi računi?

Kadar je še iskra majhna, tedaj je čisto lepo igrati ze z ognjem. Druga pa je stvar, ko iz iskre nastane požar, ko človek ne more več obvladati ognja. Iz iskre pa nastane neizogibi-vo požar, kadar ne bomo mi več sami reše-vali svojih sporov, kadar bodo te urejali pri zeleni mizi v tujih prestolnicah. Naj si nihče v Zagrebu ne domišlja, da bi svetovne sile pu-stile, da jim del balkanskega vprašanja meša njih račune. Je vedno na razpolago eksekutor, ki bo vsak hip mogel uveljaviti njih sklepe.

Vse to bi moral posebno dobro vedeti g. dr. Trumbić, ki je te dni odšel v tujino, da pridobi tuji svet za Predavčeve in Krnjevič-eve ideje. Ali res še ni izučila izkušnja g. Trumbića? Ali mu en Rapallo ne zadostuje?

Nas Slovence je Trumbičev Rapallo iz-učil in zato se ne igramo več z ognjem, zato pa se tudi zavedamo, da je politika stvar možnosti. Zato pa tudi vemo, da je v korist našemu narodu le sporazum. Vse notranje spore moramo rešiti sami, ali pa nas zadene nesreča.

Komu v korist pa je postopanje radičev-cev, komu v korist pretiravanja Vlaške ulice? Če ne more na to vprašanje odgovoriti g. Pre-davec, naj pa vpraša g. Mussolinija in dobil bo odgovor, ki ga ne bo nikdar pozabil. Ne on in ne hrvatski narod!

Proti vzhodu postavljajo radičevski vo-di-telji zid, proti zapadu in severu pa puščajó vse odprto. In to po vseh težkih stoletnih iz-kušnjah in po obupnem trpljenju Istre in Dal-macije. Komu v korist naj bo ta lahkomišlje-nost? To se naj vprašajo radičevski voditelji in spoznali bodo, da je država SHS še vedno patrimonium comune. Zato komu v korist iskano stopnjevanje nasprotstev?

Radikalni enotni - spori v KDK

a Belgrad, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Z zasedanjem Narodne skupščine so prenehala ugi-banja, če je vlada trdna ali ne. Pozornost vseh parlamentarnih klubov je obrnjena na za-kone, ki so že na vrsti in na delo v Narodni skupščini.

Vendar je v političnem položaju dvoje stvari, ki sta značilni za politično in parlamen-tarno situacijo. Prvo je znani spor v vodstvu KDK, ki obstoji kljub vsemu demantiranju. To zlasti potrjuje razmerje hercegovinskih radičevcev z vladnimi strankami. Ti radičevci so v mnogih občinah pustili samostojne demokrate, kolikor jih sploh je, na cedilu in šli v občinskih odborih z vladnimi radikali in muslimani, kljub temu, da je vodstvo KDK prepovedalo svojim pristašem kakršnekoli zveze s sedanjo vlado in njenimi strankami.

Drugo so razmere v NRS klubu. S tem, da je klub izvolil v finančni odbor tako zvane bivše pasičevce, Stojadinoviča, Dragoviča in Popoviča, ki so veljali kot nasprotniki Vuki-čevića, in da je Stojadinovič celo postal predsednik finančnega odbora, se je prav na očiten način dokumentirala enotnost kluba. Radikalni poslanci so na vprašanje o razmerah v klubu odgovarjali, da ni nobenega dvoma o enotnosti radikalnega kluba in da gre le za večjo ali manjšo delavnost posameznih poslancev.

Seja narodne skupščine

a Belgrad, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Današnja seja Narodne skupščine, katere se je udele-žilo 230 poslancev in ki ji je prisostvoval tudi predsednik vlade g. dr. Korošec, se je pričela ob pol 11. Predsedoval ji je Ilija Mihajlovič. K zapisniku o zadnji seji se je oglasil po svoji stari navadi Voja Lazič, češ, da ni priobčen njegov protest na zadnji seji tako, kot ga je on zahteval. Tajnik Stevčič ni sprejel Lazičeve opombe. Skupščina je z veliko večino spre-jela Stevčičevo tolmačenje. Nato je govoril Novica Šavlijič (zemlj.).

Skupščinski predsednik je nato prečital kraljevi ukaz, da se za namestnika odsotnega ministra za vere Dragiše Cvetkoviča imenuje minister za socialno politiko Stjepan Barič. Nato je prečital več interpelacij narodnih po-slancev, med njimi tudi Petjevanovo o občin-skih volitvah v Mežici. Nato je tajnik Stevčič prečital zakonske načrte, za katere zahteva vlada nujnost. Med njimi je zakon o monopolskem posojilu. Po kratki razpravi je večina sprejela nujnost za predlagane zakone.

Nato se je izvolil novi finančni odbor. Za to volitev se je pred skupščinsko sejo dosegel sporazum, po katerem dobijo radikali 14, SLS 3, DS 8, JMO 3, zemlj. 2, Nemci 1 člana. Od Jugoslovanskega kluba so v odboru poslanci Sušnik, Smodej in Pušenjak, namestniki so Vesenjaj, Žebot in Kremžar. Nato se je izvo-

lil odbor za proučevanje konvencij z Madjar-sko, ki jih je naša vlada sklenila z Madžarsko. Od Jugoslovanskega kluba sta člana Škulj in Jerič. Ob 12 se je seja zaključila. Prihodnja bo jutri ob 5 popoldne.

Po seji se je finančni odbor konstituiral: Predsednik Milan Stojadinovič (NRS), pod-predsednik Sečurov (DS), tajnik Pušenjak (SLS). Jutri bo imel odbor prvo sejo, na ka-teri bo obravnaval monopolsko posojilo.

Skupščini je nadalje predložen zakon o ljudskih šolah. Učitelstvu se bo dala stalnost. Za zgradbo novih šol je določenih 150 milio-nov dinarjev. Šolski nadzorniki in prosvetni inspektorji ne smejo kandidirati za narodne poslance, niti predsedovati shodom v svoji oblasti. Za nastavitve sta določeni dve komi-siji, ki naj predlagata po dva kandidata za vsako mesto. Ministrska komisija naj izvoli kandidata. Minister nato končnojavno do-loži nastavljenca. Kakor čujemo, je pričako-vati pri tem zakonskem predlogu zelo živahne debate.

Nadalje je dotiskan zakon o srednjem šol-stvu, ki pride pred ministrski svet te dni. Izmed ostalih zakonov omenjamo občni držav-ljanski zakonik, civilno-pravdni red, kazenski zakonik, kazenski pravdni red, izvršilni red, ki sta podlaga sodnega postopanja.

Švedsko posojilo

a Belgrad, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Glavni zakon, ki je v ospredju vse pozornosti vlade in poslancev, je zakon o zun. posojilu. STAB (Svenska Tendsticks Actien Bolaget) se obve-zuje, da bo organizirala sama ali v zvezi z drugimi tovarnami vžgalice prodajo vžgalice v državi. Vžgalice morajo biti izdelane pri nas. Preskrbo z vžgalicami bo vršila STAB iz svojega depoja. V slučaju, da kaka dolo-čena tovarna ne more sodelovati v organizaci-ji STAB-a, smejo domače tovarne proizva-jati le že danes določene količine, katere bo odkupila monopolska uprava za račun STAB. Monopolska uprava bo za iste cene odstopila material STAB-u. Če bi domače tovarne od-rekle ali celo ustavile produkcijo, se STAB obvezuje, da zadostno preskrbi prebivalstvo z vžgalicami. Vlada se obvezuje, da bo mo-nopolska uprava STAB-u dala na razpolago vso prodajalsko organizacijo. Organizacije pa dajejo STAB-u po cenah, ki ne morejo biti višje od dosedanjih. To je 5 odstot. pri prodaji na drobno, 2 odstot. pri prodaji na debelo.

Dr. Maček o zunanji akciji radičevcev

a Zagreb, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Dr. Maček je dal intervju osiješki »Die Draus«, ki je po-stala radičevska. V njem pravi: »Kakor vam je znano, sta poslovni odbor in plenum KDK sklenila, da razen notranjepolitične borbe v SHS izvedeta tudi akcijo v inozemstvu. Razu-me se, da je glavni namen akcije v inozemstvu, poučiti politične činitelje o naših odnošajih. Akcija se je pričela s Krnjevičevim odhodom v Berlin, nadaljevala z mojim potovanjem, Vilderjevim potovanjem v Prago, sedaj se nadaljuje s Kežmanovo in Trumbičevo potjo v Pariz in še dalje na zapad. Naša dosedanja akcija je kronana z uspehom, čeprav belgraj-ski vlastodržci tega ne priznavajo. Vsi čutimo, kako je bilo te gospodi v Berlinu pri sre-u. Kolikor naša javnost ni mogla čitati med vrsta-mi, naglašam tukaj, da je odsotnost belgraj-skega parlamenta v Pragi pred skupnim par-lamentarnim sestankom v zvezi s tem, ker mu

je Praga sporočila, naj ostane doma, in da ne pride v Prago, dokler se razmere doma ne uredijo.

Razkol v slovenski KDK?

Belgrad, 6. novembra. (Tel. »Slov.«) V tukajšnjih političnih krogih se mnogo kome-n-tira prihod posl. Puclja v Belgrad. Ker ni g. posl. Puclj samo član KDK, temveč celo v njenem vodstvu, izključujejo nekateri politiki, da bi prišel g. Puclj v Belgrad zaradi kakih intervencij, še manj pa zaradi dnevnice ali mi-nistrske pokojnine. Ti krogi mislijo, da mora imeti pot g. Puclja čisto druge motive, ki so pa kljub temu najbrže politične narave. Ali se boče g. Puclj sam informirati o položaju v Belgradu ali pa je njegova pot posledica ne-soglasij, ki so se pojavila v KDK. Ta nesoglas-ja bi mogla imeti svoj vzrok v znanem nasprot-ju med SDS in SKS, ali pa so reakcije na skrajno stališče Zagreba. V tem slučaju ni izključeno, da je močno vplival znani nastop dr. A. Grisogona.

Koroščeva izjava novinarjem

Casnikarji so končno dobili toliko iskano in zaželeno daljšo izjavo od g. predsednika vlade dr. Korošca.

Belgrajski in tudi zagrebški listi prina-šajo izjavo na uvodnih mestih. Zagrebški listi z zadoščenjem podčrtujejo, da predsednik vlade ne namerava nobenih izjemnih odredb proti KDK in da pri vsaki priložnosti naglaša nujno potrebo sporazuma s Hrvati.

Casnikarji so vprašali: »Kako, gospod predsednik, mislite o političnem položaju? Ali je shod KDK v Sisku kaj vplival na rešitev situacije?«

Shod v Sisku ni prinesel nobene izpre-membe v naši notranjepolitični situaciji. Go-vorniki na tem shodu so bili ravno tako daleč v vprašanju sporazuma kot so bili na prvi seji v Zagrebu.

Shod v Sisku ni vlade iznenadil prav v ničemer drugim kot v tem, da so nekateri govorniki rabili besede, s katerimi so se po mojem prepričanju pregrešili proti obstoječim zakonom.

Z izjavo, da se KDK ne bo sporazumeva-la z nobeno parlamentarno skupino, ki aktiv-no sodelujejo pri delu narodne skupščine, je KDK onemogočila, da bi se vprašanje sporaz-uma že sedaj resno vzelo v pretres in da se ostvari zdrava baza za končno solucijo.

Mi moramo po vsem tem mirno čakati na preokret, ki mora nastopiti v KDK.

»Ali so, gospod predsednik, na dnevnem redu kake izpremembe v vladi?«

Doslej v vladi ni nobenih indicij za kake izpremembe. Vlada je slej ko prej priprav-ljena, da sporazum izvrši tako, da bo kori-sen za državo in narod. Od prav nobene strani mi še niso izrazili želje, da bi se v vladi izvršile kake izpremembe, niti v osebah, niti v smeri politike, ki kulminira v tem, da delamo mirno, pomirljivo in napram vsako-mur strogo po zakonu.

»Kaj pravite, gospod predsednik, o poseb-nih odredbah proti KDK, o katerih se toliko govori?«

Vlada ne misli proti KDK podvzemanj ni-kakih izjemnih korakov. Ona hoče odločno uveljaviti zakon napram vsakomur, naj bo pristaš vlade, ali opozicionalec, Slovenec, Hr-vat ali Srb. Mi smo in hočemo biti močni samo v toliko, v kolikor od vsakega, naj bo kdor-koli, zahtevamo, da spoštuje veljavne zakone. Nič več in nič manj ne zahtevamo. To je naša dolžnost, ki jo moramo izpolniti napram na-rodu in po lastni vesti. Če bi mi podvzemali korake izven zakona, bi to pomenilo našo sla-bost, kakor bi pomenilo slabost, če bi ne mo-gli uveljaviti zakonov. Zato se tega sploh ne bomo posluževali. Če bi bil kdo preganjan, ga bodo preganjala lastna protizakonita dejanja, ne pa vlada. Mi nočemo ustvarjati atmosfere mržnje, ampak atmosfero za mir in sporazum. Uradnike, ki izvršujejo svojo dolžnost, bomo ščitili z vso državno avtoriteto, pa naj bodo Hrvatje, Srbi ali Slovenci. Sami lahko vidite, da pri nas ni preganjanj niti mržnje niti sa-movolje.

»Kaj pravite, gospod predsednik, o član-ku direktorja pošne hranilnice g. Nedeljko-viča?«

Gospod dr. Kujundžić mi je že v petek javil, da je takoj odredil preiskavo proti dr. Nedeljkiću in ker je s tem ta stvar takore-koč sub iudice, ne morem o tem več govoriti.

»Katero so glavne naloge sedanje vlade v narodni skupščini?«

Narodna skupščina bo najprej formirala svoje odbore. V hitrem postopku bo sklepala o posojilu monopolske uprave, a med tem bo zakonodajni odbor marljivo pripravljaj za-kone za izenačenje naše zakonodaje o sodstvu, šolstvu in organizaciji državne uprave itd. Po-sebno se bo vlada zanimala za pomoč krajem, ki so trpeli vsled letošnje suše. Nato pride na vrsto novi proračun.

»Kaj morete, gospod predsednik, povedati o volitvah v Bosni in Hercegovini?«

Z ozirom na bosansko-hercegovske volitve moram izraziti svojo pohvalo političnim funk-cionarjem, ki so tako vestno in korektno vršili svojo dolžnost. Pritožb je zelo malo, a te bo-mo objektivno pregledali in potem bomo uve-ljavili zakon, če bo treba. Konstituiranje novih občinskih odborov se je že začelo in kakor sem informiran, se večina formira v največ občinah iz vladnih strank. Upam, da se bo delo v občinah razvijalo čisto normalno v korist in za dobro naših vrljih Bosancev in Hercegovcev.

Romunska kriza

Odstopivši rumunski ministrski predsednik
VINTILA BRATIANU.

Ostavka romunske vlade, ki je prišla precej nepričakovano, gotovo ni vzrok slabosti vlade v parlamentu. Kajti liberalna stranka je imela v parlamentu nad tričetrtinsko večino, dočim je najmočnejša opozicijska stranka zarvanistov že davno odšla v abstinenco. Vlada je toraj v parlamentu imela lahko stališče in ji od te strani ni pretela nobena nevarnost.

Vzroki tej krizi so globlji. Vintila Bratianu, dosedanji predsednik vlade in liberalne stranke, je nekako pred enim letom prišel na ta odgovorna mesta in prevzel lepo in bogato dedščino svojega starejšega brata Joana. Upravičeno je tako dedščino je bilo gotovo težava naloga. Joan Bratianu je bil brez dvoma eden najavtoritativnejših romunskih državnih sploh, ki je poleg ugleda užival tudi neomajeno zaupanje dvora in ljudstva. Z njegovo smrtjo pa je liberalna stranka prišla v težak položaj. Da bi se izognila svoji notranji krizi razkrajanja, je izvolila za svojega vodjo brata pokojnega velikan Vintila Bratianu, dotedanega finančnega ministra. Njegova izvolitev ni bila simpatično sprejeta v stranki, ki bi raje videla na čelu energičnega Duca, ki je prevzel v Romuniji najvažnejši resor: notranje ministrstvo.

Pod vlado Vintile Bratianu je prišla Romunija v težaven položaj. Politične razmere so se do skrajnosti poostrele, gospodarski in finančni položaj pa je bil od dne do dne slabši. Njori dobiti zunanje posojilo so se izjalovili, pri čemur levji del krivde nosi opozicija, ki je pod vodstvom Mania, bivšega voditelja Romunov v Mažarski, prešla v skrajni ekstrem in je s svojim delovanjem ogrožala avtoriteto države v notranjosti in rušila njen ugled v inozemstvu. Le počasi je mogla vlada zlomiti vsaj deloma ta odpor s previdnim, a vendar vselej energičnim nastopanjem ter s konstruktivnim, precej plodonosnim delom v parlamentu.

Tako njeno modro delovanje je rodilo uspehe in ravno nedavno je vlada dosegla veliko inozemsko posojilo in poravnala dolgotrajen spor z Nemčijo. Za časa okupacije so nemške oblasti izdale v Romuniji poseben denar in obenem imajo v Berlinu precejšen del romunske zlate podlage.

Po dolgotrajnih pogajanjih je bil sklenjen sporazum, po katerem se Nemčija obveže plačati Romuniji kot odškodnino tri letne obroke po 76 milijonov zlatih mark. Romunija pa se odpove svojemu v Berlinu hranjenemu zlatemu depotu in razveljavi konfiskacijo nemških posestev. Sporazum sicer ni najboljši, vendar pa ima to prednost, da bi vlada skozi tri leta dobila lepo vsoto skoraj 2 in pol milijard lejev na razpolago. Ravno ko bi skupščina morala vzeti v razpravo zakon o posojilu, zakon o stabilizaciji leja in o sporazumu z Nemčijo, pa se je Vintila Bratianu odločil dati ostavko.

Kakor je razvidno iz njegovih izjav smatra on, da je brezpogojno potrebno, da skupščina nadaljuje započeto delo na konsolidaciji, želi pa, da bi se tega za državo in ljudstvo nad vse potrebnega in nujnega dela udeležile vse stranke. Tako mišljenje delita tudi opozicijska voditelja profesor Jorga in general Avarescu. Edino narodna kmetijska stranka pod vodstvom Mania odklanja vsako sodelovanje z ostalimi strankami, zahteva takojšen razpis volitev pod nevtralno vlado, izjavlja pa obenem, da bo priznala posojilo in ostale obveznosti. Od strani regentskega sveta je bil postavljen kompromisen predlog, da bi se postavila nevtralna vlada, ki naj bi ob podpori vseh strank izvršila omenjeni delovni program. Maniu je odbil tudi ta sporazum.

O nadaljnjem razpletu krize krožijo najrazličnejše kombinacije. Zelo mnogo se govori o predstojiči vladi Mania. Nam se zdi, da so te nade prevelike. Narodna kmetijska stranka razpolaga s pičlo tretjino mandatov in je torej njen nastop v parlamentu nemogoč. Druge vesti govorijo o možnosti sestave široke koalicijske vlade pod vodstvom bivšega zunanjega ministra Titulescu, v kateri bi bile zastopane vse stranke razven narodne kmetijske. Kriza bo vsekakor trajala še nekaj časa, prepričani pa smo, da bo v vsakem slučaju ostala smer zunanje politike neizpremenjena, kar je za nas največje važnosti. Kajti vse romunske stranke so odločno za politiko male antante in za prijateljstvo s Francijo. Edino Avarescu je svoječasnno skušal uvesti kurz italijanofilne politike, pa je doživel popoln poraz. Od tedaj je tudi on precej revidiral svoje stališče, tako da ni neposredne nevarnosti za stalnost mirovne politike, ki jo vodi Mala antanta.

Demisija francoske vlade

v Paris, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Poincaré je danes opoldne podal predsedniku republike demisijo celokupnega kabineta, ker so dopoldne demisijonirali štirje ministri radikalno-socialne stranke Herriot, Sarraux, Queuill in Perrier. Vzrok demisije radikalnih ministrov je bil sklep na zborovanju stranke, ki izjavlja, da izvedba strankinega programa pod formulo nacionalnega edinstva ni zagotovljena. Pod vplivom Caillauxa je poročevalec Monigny celo predlagal formulo, da je izvedba programa pod formulo nacionalnega edinstva nemogoča, kar pa je preprečil voditelj stranke Daladier. Caillaux je izvršil ta svoj sunek na nočni seji, ko je zmerni voditelj radikalov Herriot sejo že zapustil. Kljub temu omiljenju resolucije so radikalni ministri izvajali posledice in demisijonirali. Poincaré je v svojem demisijskem pismu še poudarjal, da smatra nacionalno edinstvo za potrebno in da je moral iz njegovega razbitja izvajati posledice. Demisija kabineta je povzročila veliko vznemirjenje. Dasi bojna napoved radikalno-socialne stranke ni bila naperjena proti osebi Poincaréja, temveč samo proti koaliciji leve s strankami ekstremne desnice okoli Marina, se smatra kabinet Poincaréjev brez Marinove skupine za izključen.

v Paris, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Demisija je povzročila na borzi veliko oslabitev kurzov. Nekatere inozemske vrednosti so precej poskočile. Francoske rente so izgubile dve točki.

Otvoritev angleškega parlamenta

v London, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Danes opoldne je bilo otvoreno šesto zasedanje parlamenta s prestolnim govorom, v katerem je kralj naglašal skrb radi trajne brezposelnosti in napovedoval načrt zakona o novi ureditvi preskrbe brezposelnih, reformo samouprave, novo razdelitev občinskih davčnih bremen z vpoštevanjem industrije, in pospeševanje eksporta. Glede zunanje politike je kralj poudarjal voljo za zmanjšanje oboroževanja, kolikor je

združljivo z varnostjo Anglije, ter omenil tudi bodoča pogajanja o reparaciji in izpraznitvi Porenja. Prestolni govor je splošno razočaral radi svoje praznote. Posebno so pričakovali odstopitev od mornariškega kompromisa in pojasnil o novi antantni politiki. Delavska stranka je predlagala dve vprašanji o zunanji politiki in o brezposelnosti, liberalci pa bodo predlagali glasovanje o nezaupnici.

Romunski kmetje zahtevajo vlado

v Bukarešt, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Po poročilih iz Erdelja prirejajo kmetje shode in sprevede. V Kološu so kmetje hoteli pozvati policijskega prefekta na odgovornost radi cenzuriranja lista kmetijske stranke in povsod v Erdelju so kmetje zasedli vlake, ki vozijo v Sibinj, ne da bi plačali voznino, da bi imeli v Sibinju veliko zborovanje stranke, in da bi zahtevali, da se Maniu-u poveri sestava vlade. Prometno ministrstvo se je zato obrnilo na vojaške oblasti, da posredujejo. Voditelji narodno-kmetijske stranke skušajo pomiriti kmete.

Avstrija za protivojni pakt

v Dunaj, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Avstrijski narodni svet je danes soglasno odobril pristop Avstrije k Briand-Kellovemu protivojni pogodbi. V imenu socialnih demokratov je naglašal dr. Ellenbogen, da se kapitalistične vlade le malo pečajo z vprašanjem prepovedi vojne. Tako je francoska vlada nekoliko dni po podpisu pogodbe grozila Avstriji z vojno za slučaj, če bi se Avstrija poslužila pravice samoodločbe, in tudi Madjarska je stavila pridržek, ki tudi pomeni za Avstrijo ogroženje miru. Zvezni kancler dr. Seipel je odgovoril, da mirovne pogodbe se ne smatra za zadnji korak za resnično preprečitev vojne, pač pa za upoln korak. Avstrijska zunanja politika ne pozna nobenih imperialističnih in kapitalističnih vlad, Avstrija pripada samo internacionalni Društva narodov.

Važna Kramačeva izjava

v Praga, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Poslanec Kramar je v nekem govoru ob priliki bližnjih volitev v deželnem zastopstvu poudarjal, da bi pozdravil koalicijo s socialdemokratskimi strankami kot vsenarodno koalicijo. On ne želi, da bi bili Nemci v tej državi ovirani v svojem narodnem razvoju, dostavil pa je: »Država pa mora ostati narodna država in naša država.«

Prepovedana macedonska prireditve

v Sofija, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Dne 1. novembra bi se imel v Čustendilu ob bolgarsko-jugoslovanski meji odkriti spomenik predsednika macedonske revolucionarne organizacije, ki je bil umorjen avgusta 1924. Bolgarska vlada pa je odkritje prepovedala. Pred dvema dnevoma so pod spomenikom našli zavoj z 8 kg razstreliva, pri katerem je vžigalna vrvica že napol dogorela. Sumi se, da so atentat pripravili bolgarski emigranti, ki živijo v Jugoslaviji.

Prvi albanski dnevnik

v Tirana, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Včeraj je bila tu otvorena električna centrala, ki je bila zgrajena izključno z albanskim denarjem. Danes je izšel tu tudi prvi albanski dnevnik »Gazetare«, organ »albasnkih intelektualnih patriotov«.

Drobne vesti

V Bachii na otoku Korziki je prebivalstvo razbilo okna hotela, v katerem se je vršila italijanska slavnost in napadlo Italijane. Pri tem je bil ranjen tudi italijanski konzul. Policija je zaprla več ljudi.

Danes se je začela v Tokiu četrta slavnost kronanja japonskega cesarja. Glavni del te proslave je bila ogromna procesija, za katero je bilo mesto zaprto do zunanje svetlobe.

Zrakoplov »Zeppelin« se je včeraj ob 7 iz Berlina vrnil v Friedrichshafen v smeri proti Lipskemu. Popoldne ob 15.28 je poploma v redu gladko pristal v Friedrichshafnu.

Pri izkopavanju v Jeruzalemu na hribu Ophes na kraju, kjer je stalo Davidovo mesto, so odkrili stebre starega mestnega obzidja.

Slovenci v Italiji

Pogreb v spremstvu karabinerjev. Kakor poročamo na drugem mestu, je umrla 31. oktobra v Gorici ga. Marija Sardoč, mati slovenskega zobozdravnika dr. Dorčeta Sardoča, konfiniranega v Lipari. Pokopali so jo v petek. Sina seve ni bilo k pogrebu. Pač pa je spremljalo žalni spreved dvajset karabinerjev in šest detektivov. Natančno so si ogledali vsakega udeleženca posebej. Ali hočejo Italijani s tem doseči, da bi se naši ljudje niti pogrebom svojih dragih ranjkih ne udeleževali? Saj že vemo, da delajo Italijani izjemo med vsemi kulturnimi narodi, ko se njihova strast niti pred veličastnostjo smrti ne ustavi. Naši pokojniki, ki so morali prenašati in gledati vnebovpljive krivice, bode za našo kri govorili pred prestolom večne Pravičnosti.

Smrtna kosa. V sredo 31. oktobra je umrla v Gorici gospa Marija Sardoč, mati konfiniranega dr. D. Sardoča, zobozdravnika v Trstu. Pogreb se je vršil v petek. S svojo udeležbo so gorški Slovenci izrazili globoko sočustvovanje družini, ki jo je v tem letu zadelo toliko nesreč. Po soprogovi smrti je pokojnica pričela hirati na srcu. Zaman je bila vsaka zdravniška pomoč. Da bi se stanje ne poslabšalo, so domači zamočlali, da je bil najmlajši sin zaprt in potem konfiniran.

Krvav spopad s karabinerji v Istri. V noči med 27. in 28. oktobrom so karabinerji v Butanigi pri Pazinu zasedli brate Baša-Dikuličeve, ko so na planem pod neko skalo žgali žganje kontrabanta. Karabinerji so hoteli fante aretirati, a ti so se uprli. Vnel se je boj, v katerem je zbil življenje Ivan Dikulič; en karabiner je bil težko ranjen. Druga dva brata sta bila odpeljana v zapor. — Kmalu po okupaciji je bil tudi na Primorskem vpeljan visok davek na žganje, ki je bil pred kratkem še zvišan. Danes znaša ta davek 7 lir na liter. S tem je bila uničena vsa domača žganjarska obrt, ki je prinesla kmetu precej denarja. Kmetje morajo danes oddati tropine po smešni ceni veleindustrijem. Odtod izvor kontrabanta.

Kavarna »Commercio« v Gorici, ki jo je dal gorški prefekt po umoru fašistovskega konfidenta Kogea zapreti, je bila te dni zopet odprta.

Proč s barbarskimi imeni. »Popolo di Trieste«, organ fašistovske stranke na Primorskem, ni zadovoljen s poitalijančenjem slovenskih krajevnih imen, ki se je izvedlo pred leti, in zahteva bolj radikalne izpremembe. Če ni v slovenski označbi nikake sledi po nekdanjem »pristnem« latinskem imenu ali pa, če je v nastala žele pred nekaj stoletji tedaj je treba posnemati Avstrijo in dati krajem čisto nova italijanska imena. Tako je n. pr. sedanjí »Vill del Neveso« (Bistrica) dala Avstrija čisto nemško ime Ill. Feistritz. In Bistrica je bila poleg vsega rimska naselbina! Izginiti morajo italijanske spakedranke kakor Castagnevizza, Senossecchia Loqua, Lipizza, Bainsizza i. dr., ki dišijo po slovenskem korenu in »okužejo italijansko imenoslovje«. Zakaj pišejo Italijanski časnikarji Susak? Ali ni to Oltreponte? Vipacco, »ki smrdi po Avstriji«, mora postati rimsko Frigido. Pripraviti je treba »ščšenje na debelo od vsega, kar je barbarskega. Treba je pomesti, krepko pomesti in potem še razkužiti«.

Iz časopisov

Dr. Grisogono naj pove vse! V »Pravdi« je objavljen razgovor z ministrom dr. Angjelinovičem o znani Grisogonovi izjavi. Med drugim pravi dr. Angjelinovič: S svojim odkritjem o spomenici na Mussolinija in Horthyja, ki da jo pripravlja neka skupina njegovih političnih zaveznikov, je ostal dolžan nekatere podrobnosti, ki bi jih kot patriot moral povedati. Kateri gospodje so to, ki pripravljajo ta memorandum? Ali ve g. Grisogono točno za vsebino spomenice? Ali je o tem obveščen g. Pribečević? Ali so pri tem sodelovali tudi gg. Maček in tovariši?

Boj za Radičovo nasledstvo. O tem piše urednik »Doma« g. Rudolf Herceg v svoji brošuri »Ne pozabimo, da mora biti hrvatska politika seljačka!« Med drugim pravi, da Radič nima pravega naslednika, ker je bil genij. Zato bo njegov duh še nadalje vodil stranko, politične posle bo pa opravljal dr. Maček, ki mu bosta pomagala tajnika Krnjevič in Košutič; oblastno delo pa bo vodil g. Predavec, ki je dober gospodar. Nato ocenjuje g. Herceg posamezne voditelje in se zlasti zavzema za g. Predavca. Krepko pa podčrtuje tudi svoje lastne zasluge in pravi o sebi, da je njegova prva dolžnost, da skrbi za čistost seljačke ideologije. V »Domu« je nato bila toplo poročena Hercegov brošura. Med drugim pravi komentar, da morajo kmetje kontrolirati vodstvo HSS, kajti danes hočejo biti nekateri gospodje — teh je samo pet do šest — že večji radičevci, kot oni sami.

Nade na zemljoradniško pomoč. Zagrebške »Novosti« vedo poročati, da se je pojavilo med zemljoradniki, zlasti med onimi iz Vojvodine in Srbije, veliko nezadovoljstvo proti oficialni politiki stranke. Nezadovoljstvi zahtevajo, da zapuste zemljoradniški poslanci skupščino, in se v celoti pridružijo KDK. Če tega stranka ne bi storila, potem da se bodo nezadovoljniji od stranke odcepili in na svojo roko pridružili KDK. Na čelu nezadovoljnih je univ. profesor v Belgradu dr. Dragoljub Jovanović, ki je prišel v Zagreb in se tu sestel s Pribečevićem in dr. Mačkom. — To upanje samo registriramo.

G. Juraj Oršić nam je poslal pismo, v katerem trdi, da ni hrvatski emigrant, da se ni sestel na Dunaju z dr. Trumbičem, da je kot časnikar službeno stanuje na Dunaju, pa mu ni znano, da bi tam obstojala kakva hrvatska emigracija in da se z g. generalom Sarkotičem nikdar v življenju ni razgovarjal. Na željo g. Oršića lojalno objavljamo.

Dunajska vremenska napoved: Severne Alpe: Podnevi milo vreme, tu in tam lahek dež, v prostih legah ponoči slana, jutranja megla. — Južne Alpe: Večinoma oblačno in deževno.

Vlada za upokojece

a Belgrad, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Prevedba kronskih vpokojencev južne železnice se je danes izvršila. Finančni minister je pristal na prevedbo. Kredit je tudi na razpolago. Finančni minister je dal akt prometnemu ministru v izvršitev. Tudi žandarmerijski kronski vpokojeenci se redno in pravilno prevajajo na dinarske.

Belgrajske vesti

a Belgrad, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Popoldne ob 6 se je vršila seja vlade. Poleg resornih stvari je ministriški svet obravnaval v glavnem osnutek zakona o pomoči pasivnim krajem. Temu zakonu bo skupščina tudi priznala nujnost.

Med drugimi odbori je danes zboroval tudi imunitetni odbor, ki je sklepal o izročitvi nekaterih radičevcev.

Popoldne se je vršila seja Jugoslovanskega kluba, na kateri je minister Stjepan Barić poročal o svojem načrtu zakona o pomoči pasivnim krajem in o delu vlade.

Danes so v Belgradu aretirali nekega 22 letnega mladeniča iz Bosne, ki so ga njegovi tovariši ovadili, da je hotel izvršiti atentat na Ljubo Davidovića.

Danes je bil pri ministru za socialno politiko g. Bariću splitski veliki župan g. Perović. Vršila se je konferenca o tem, kako naj se v Dalmaciji vršijo javna dela, gradijo javne ceste in mostovi in kako naj se prebivalstvo prehrani čez zimo.

»Lloyd Commercial«, največja belgijska gospodarska in industrijska revija, posveča zadnjo številko naši državi.

V Belgradu se nahaja delegacija trgovskih gremijev iz Slovenije. Gre za pravilnik o točilnicah, s katerimi se nekateri trgovci v nasprotju z obrtniki ne strinjajo. Delegacija je obiskala razna ministrstva.

Vpokojen je Franc Gregorčič, arhivski uradnik 1. III. pri vel. županstvu v Ljubljani.

Napredovali so v 3. II: Peter Držaj, v Ljubljani, Anton Fabijan v Petrovcih, Anton Muškatelec v Novem mestu, Franc Repolus v Dol. Lendavi, Peter Miokovič v Kočevju. V 4. II.: Romuald Mance na ladji »Crnojevič«, Milan Zgur na ladji »Jug Bogdan«. V 2. III.: Franc Kuker v Škofji Loki, Franc Dobaj v Spodnji Radgoni, Jakob Kaiser v Mariboru, Jožef Krhin v Št. Ilju, Franc Cotman v Dubrovniku, Ivan Papež v Ljubljani. V 3. III. Dragotin Müller na ladji »Zmaj« in Jožef Altman v Spodnjem Miholcu.

Premeščen je dr. Peter Zavrtanik iz žen. gimnazije v Nišu za suplenia na gimnazijo v Aleksincu.

Državljanstvo so dobili: Ciril Gorjup, zasebni uradnik iz Maribora, Adolf Grebl, posestnik iz Ščavnice, Ignacij Treven, kovač iz Ljubljane, dr. Franc Perčič, odvetniški pravnik iz Ljubljane in Albert Cok, učitelj iz Zagorja.

V Podgorici sta trčila dva tovarna vlaka. Materialna škoda je velika. Človeških žrtev ni bilo. Belgrajski brzovlak je imel radi tega štirurno zamudo.

Sveta življenje in vrvenje

Modrost ameriških predsedniških kandidatov

Hoover:

V nobeni drugi deželi na svetu ne more mlad fant na vasi — brez vsake dedščine in vplivnih prijateljev — s tolikimi neomejenimi upi gledati v bodočnost.

Prizadevamo se, da v vsakem mlademu možu vzbudimo nezadovoljnost z njegovim položajem, pri tem pa postajamo najzadovoljnejši narod na svetu.

Predsedstvena kampanja je naša, redno se vračajoča doba velikih obljub nezadovoljnežem vseh vrst.

Ne pijem! Ne jem preobilo! Ne trošim svojih moči z neprestanim dirjanjem — raje hodim ribe lovit.

Al. Smith:

Na vsako leto svojega delavnega življenja se morem z veseljem spominjati, kajti vsako je bilo srečno, ker sem vedno delal.

Vse mogoče smo storili v varstvo naših rib, jelenov, ptičev in gozdov. Toda nihče ni nikoli mislil na to, da bi zidal hiše, v katerih bi mogel priprosti mož dostojno živeti.

Stara resnica je, da številke nikdar ne lažejo. Nobenega jamstva pa nimamo za mo-že, ki številke pišejo.

Z letalom na volkove

Ameriški stepni volk ali koyot je strašen sovražnik ovčjih čred v južnih državah in Mehiki. Koyot ne zadavi samo ene živali, da bi se nasitil z njenim mesom, marveč mori do besnosti, dokler se ne napije do sita ovčje krvi. En sam volk pomori en sam dan po 12

Lovec mora sedaj v trenutku presoditi, na kateri strani se obeta večji plen in streljati. Kar pade, pade. Nato letalo pristane, da pobere plen. To seveda ni vselej lahko in letalec mora skušati že prej živali pognati proti kakemu mestu, ki je primeren za pristanek. Lov na volkove iz letala je postal sedaj priljubljen sport in živinorejci so v veliki meri rešeni teh neizprosnih sovražnikov njihovih čred.

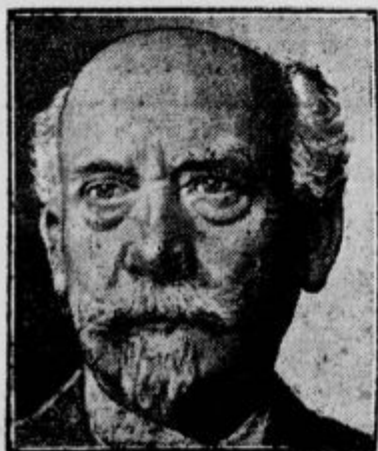

Veliki knez Nikolaj Nikolajevič, vrhovni poveljnik ruskih čet v svetovni vojni, ki živi kot emigrant v Parizu. Dolgo je igral vlogo pretendentu na ruski prestol in stal na čelu emigrantskemu gibanju. Sedaj se je tej vlogi odpovedal in umaknil iz političnega življenja.

Izprti delavci v Porurju odhajajo z zborovanja. Za delavce je izprtje težak udarec, ker ne dobivajo ne plače ne nikake podpore. Toda tudi delodajalci imajo z vsakim dnevom večje izgube, ker počiva vsa produkcija.

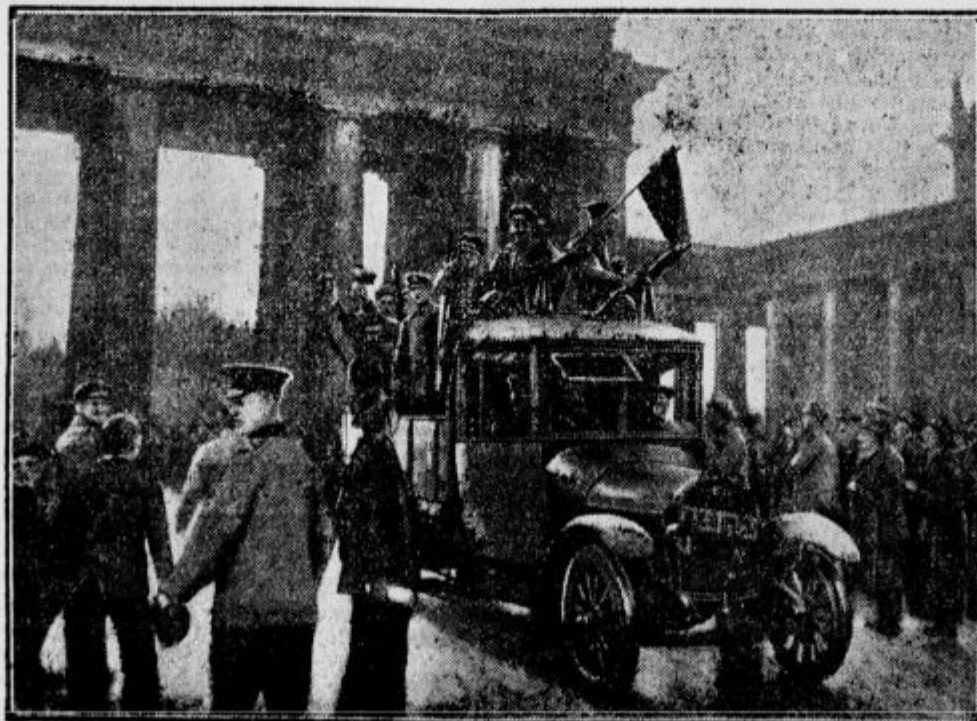
in več ovac. Koyot je hiter in vztrajen tekač, zato je lov nanj zelo težaven. Avtomobili in motorna kolesa na stepnem ozemlju za lov niso uporabna. Da bi se kakorkoli iznebili teh roparjev, so oblasti razpisale premijo 10 dolarjev za vsakega ubitega koyota; razen tega obdrži lovec volčjo kožo, ki je vredna nadaljnjih 10 dolarjev. Lov na stepne volkove je torej dokaj dobičkonosen — treba je le, da ima lovec srečo na lovu. Nedavno je prišlo letalu Clyde Iceju iz Rapid Cityja v Južni Dakoti na misel, da bi za lov na volkove uporabil letalo. Poizkus se je nad vse uspešno obnesel. Ice je prvič vzel s seboj dva dobra strelca in že v teku ene ure je prinesel domov dva volkova. Sedaj ustreliti na poletu preko približno 100 kvadr. km površine po 3 do 4 volkove, mesečno povprečno 80. Letalo leti najprej v višini do 300 m; iz te višine se da v čistem dakotskem ozračju spoznati volka na kilometer daleč. Čim so opazili volkove, se spusti letalo na 15 do 20 m nad zemljo; treba se je ravnati po tem, kaj store živali. Ko volkovi opazijo letalo, se vležejo plosko na trebuh in počakajo, da aeroplan preleti preko njih; potem pa skočijo in beže na vse strani.

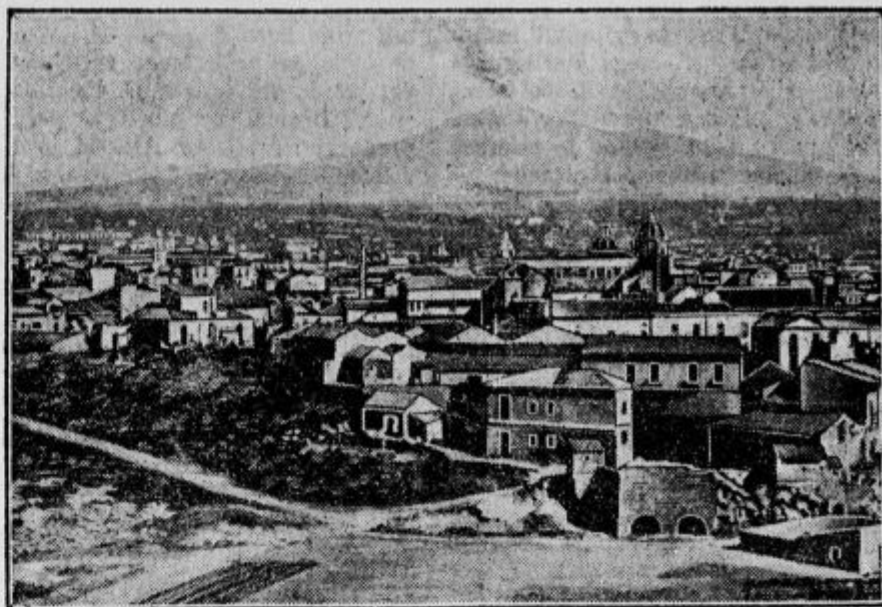
Philipp Scheidemann, prvi ministrski predsednik v republikanski Nemčiji.

Kako znajo Francozi piti

Po uradnih podatkih so popili v Franciji l. 1927: 55,5 milijona hektolitrov navadnega vina, 4,715.000 hl sadjevca, 4,500.000 hl piva, 1,035.000 hl likerja, vermuta in drugih močnih pijač ter okroglo pol milijona hektolitrov sladkih vin. Konzum vina je nasproti l. 1926. narasel za 28.000 hl. Na posameznega prebivalca je odpadlo l. 1927: 111 litrov navadnega vina, 0,7 l sladkega vina, 11 litrov sadjevca, 35 l piva in 2,54 l žganih pijač. Če odštejemo otroke in dobljen del ženstva, ki ne pije ali vsaj ne veliko, vidimo, da se Francozi v pitju lahko kosajo celo — s Slovenci.

Iz revolucionarnih dni v Berlinu: prizor pred Brandenburškimi vrati.

Ognjenik Etna pri Cataniji, ki je začel zadnje dni zopet delovati. Lava teče v petih širokih progah s hitrostjo 150 metrov na uro. Mnogo gozdov in vrtov in 72 km-skih domov je uničenih. Več krajev so morali izprazniti. Odprlo se je že eno novo žrelo. — Italijanski učenjaki se pečajo sedaj z načrtom, da izkoristijo ognjenik za proizvodnjo elektrike. Prof. Pasquale je že izdelal podrobne načrte. Električne naprave na Etni bodo največje na svetu.

V dveš - treš vrstaš

Drzen napad na šoferja. 5. novembra zvečer so v Budimpešti trije mladi moški najeli avto in se peljali v okolico. Na samotni so nenadoma napadli šoferja z noži, ga privezali na drevo, oropali in se hoteli z avtom odpeljati. Šoferju pa se je bilo ob napadu posrečilo zažgati zapreti, tako da je voz obstal na mestu. V tem se je približal drug avtomobil in roparje preganjal.

Stara mati morilka. 70 let stara Theresa Schiegerl v Regensburgu je z nožem zabodla svojega vnuka, sirota, ki je prebil praznik Vseh svetnikov pri njej in bi se bil imel nato vrniti v zavod. Ni se hotela ločiti od njega. Nato je skočila v vodo in utonila.

Nepoboljšljivi monarhisti. Minolo nedeljo so avstrijski in ogrski monarhisti v cerkvi sv. Mihaela na Dunaju odkrili spominsko ploščo cesarju Karlu. Na plošči je trnjeva krona, mirovna palma in lovorjev venec. Navzoči so bili bivši dostojanstveniki dr. Hussarek, dr. Seidler, grof Ambrocy, Wittek itd. ter seveda vrsta starih generalov.

Hlačni red podeli angleški kralj japonskemu cesarju. To velja javnosti kot znamenje angleško-japonskega prijateljstva.

Del železnega ograda se je porušil na železniškem mostu, ki ga grade na schönhauser-skem kolodvoru v Berlinu. En delavec je ostal pod razvalinami mrtev, dva sta bila težko ranjena.

Fašistovske zastavo odnesli. V Toulonu so tamkajšnji italijanski fašisti v nedeljo praznovali obletnico namišljene zmage. Na potu v cerkev je mlad človek iztrgal njihovemu zastavonoši zastavo in z njo ubežal.

Urad za varstvo živali bodo ustanovili na Dunaju.

Avtobus se je prevrnil pri Beuthenu; deset oseb je bilo težko, 12 pa lahko ranjenih.

Povodenj v Zgornji Italiji pojenjuje; zato je pa nastopil znaten mraz s snegom. Pri Roveretu je povodenj odkrila človeška okostja — po vsej priliki so to bili začasni grobovi padlih avstrijskih vojakov.

Velike tatvine v moskovskem državnem muzeju. Iz moskovskega državnega muzeja je že meseca aprila 1927 izginilo pet dragocenih slik: Rembrandt, Tizian, Coreggio, C. Dolci in G. Pisano. Slike, vredne mnogo milijonov, so se najbrže iztuhotapile v inozemstvo.

Lichtensteinovo vilo na Dunaju prodajo te dni na dražbi. Lichtensteinova vdova je bila svoj čas prodala vilo poljskemu grofu Lewakowskemu, ki pa ni hotel plačevati nobenega davka. Vilo prodajo za davčne terjatve v znesku 19.000 šilingov; cenijo jo na 500.000 šilingov.

Avtomobil je povozil blizu Celovca zidarja Antona Susiča, ki je na poškodbah umrl.

Umeten požiralnik. Dr. Horšak v Kijevu je predstavil kirurški družbi pacientinjo, ki ji je pri operaciji napravil nov požiralnik. Požiralnik je sestavljen iz koščkov kože, ki jo je

izrezal pacientinji s prsi. Operacija se je popolnoma posrečila.

»Zeppelin« v Berlinu. 5. novembra so zrakoplov »Zeppelin« na pristajališču v Staaken razsvetlili. — Ob pristajanju »Zeppelina« so se pripetili veliki neredi. Množice so prodrle policijski kordon in udrle na pristajališče. Pri tem so pohodili mnogo žensk in otrok. Policija je napravila red šele s pendreki.

Univerzo v Budimpešti so zaradi neprestanih izgrediv zaprli, dokler se ne zjamči mir in red.

Roparji strahujejo Kitajsko. Na Kitajskem so se po vojnih zmedah pojavile močne roparske čete, ki strahujejo deželo. Te dni so roparji zažgali mesto Fuyang. Škoda znaša do 30 milijonov dolarjev. Roparji plenijo in more; ne prizanašajo niti otrokom, ki žive sežigajo. Vodnjaki so napolnjeni z mrlji. Redne čete roparjem niso kos; mnogo vojaštva prehaja k roparjem.

Dr. Fritz Thyssen, predsednik šurskega trusta in »Mednarodne zveze za surovo jeklo«.

Francoški uradniki ne smejo potovati v Rusijo. Tostvarno prepoved je pravkar izdal ministrski predsednik Poincaré.

Telefonski pogovor na 7400 km. Dne 3. novembra so otvorili na Dunaju telefonsko zvezo z Združenimi državami. Kot prva sta govorila avstrijski kancler dr. Seipel in ameriški državni tajnik Kellogg.

Avstrijski ritmojster ustrelil egiptsko princezino. Minolo soboto zvečer je na Prihodovem koncertu na Dunaju bivši avstrijski ritmojster baron Gartner iz ljubosumnosti ustrelil 28letno princezino Žiži Muhep, hčer prejšnjega egiptovskega finančnega ministra Mahomeda Muhep paše, ki živi s svojo družino deloma na Dunaju deloma v Parizu. Gartner je bil že dvakrat poročen in imel otroke, a se je ločil tudi od druge žene, da bi mogel poročiti princezino Muhep. Starši princezinje pa so njegovo snubitev odbili, ko so izvedeli za baronovo lahkomišljno življenje. Barona so zaprli.

Moderno. Ona: »Znam voziti z avtomobilom, igrati nogomet...« On: »Jaz pa znam šivati gumbe, krpati nogavice; kuhati se bom pa še navadil.«

Friedrich Ebert, prvi predsednik nemške republike.

Službodob

Trgovski vajenec
poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo, sprejme, kateri ima res veselje in poklic do trgovine, pri Jos. Tiršek, trgov. mešan, blaga, Polzela v Savinjski dolini.

Bono

za vzgojo leto starega deteta brez matere, ev. tudi vodstvo gospodinjstva, iščem. Reflektanti, naj bodo stara 33—40 let, popolnoma zdrava in ljubezniva napram otrokom. Prednost imajo Slovenci iz boljših hiš, ki so že negovale otroke. Ponudbe pisмено s kratkim opisom dosedanjega življenja, dela in poklica, s pogoji, pod katerimi sprejema službo, z navedbo mesečne plače in s fotografijo, ki jo vrnem obenem s pismom. Tajnost zanjena. — Samo resne ponudbe na **Ilja Veljković, Sombor, ulica Knezeviča št. 14.**

Krojašk. pomočnika

za velike kose, fina dela, sprejem takoj. Istotam se sprejme tudi vajenec. Stanko Kopač, splošno krojaštvo, Kokrica št. 58, p. Kranj.

Vozniki

za nagromozanje ceste Sv. Peter—Ložane se takoj sprejmejo. — Vpraša se pri trdnici Ubald Nassimbardi, mestni stavbenik, Maribor, Vrtna 12.

Mesarskega vajenca

in pomočnika sprejem. — Josip Ham, mesar in prekajevalec v Ljubljani.

Učenca ali učenko

za fotografsko stroko takoj sprejem. — Ponudbe, če mogoče s sliko, na foto V. Bavec, Rajhenburg.

Službe iščejo

Kuharica
spretna, išče mesto v župnišču ali kjerkoli. — Naslov v upravi št. 10783.

Dekle

srednjih let, ki zna šivati, išče proti majhni plači lažjo službo kjerkoli. — Ponudbe na upravo lista pod »Pošteno dekle«.

Prepisovanje

na stroj prevzamem poceni. Ponudbe pod »Prepisovanje« št. 10.875.

Dekle

pridna, poštena in snažna, za vsa hišna dela uporabna, išče službo. — Ponudbe pod »Dekle« na upravo Slovenca.

Pridna vdova

brez manjših otrok, išče mesta hišnice ali postrežnice za pospravljanje pisarn ali k gospodu (samcu). Ponudbe na upravo Slov. pod: »Božja volja«.

Mesarski pomočnik

išče službo pri dobrem mesar, mojstru zaradi nadaljnje izobrazbe. Naslov v upravi Slov. št. 10.863.

Korespondentinja

Ravnateljstvo drž. trgov. šole v Ljubljani bi moglo priporočiti prav dobro korespondentnjo in knjigovodkinjo, ki more nastopiti takoj in gre tudi izven Ljubljane. Cenji vprašanja naj se blagovoljivo poslati na ravnateljstvo šole.

Kupimo

Hlude

bukove in hrastove (hrastove že od 20 cm naprej), kupuje parna žaga V. Scagnetti, Ljubljana.

Bukova drva

vsako množino, z navedbo cene, ponudite družbi »ILIRIJA«, Ljubljana, Vilharjeva cesta.

Prodamo

Med

cvetlični in ajdov, na prodaj. — Naslov v upravi Slovenca pod št. 10.781.

Lovski pes

ptičar, eno leto star, napol dresiran, naprodaj za 800 Din. Jože Havliček, gozdar, p. Rob na Dolenj.

Trgovska hiša

enodružinska (modno blago), se prodaja z vsem blagom in inventarjem. Posredovalci izključeni. — Ponudbe na upravo lista pod »Stara trgovina«.

Nove orgle

lepo doneče, se prodajo. Pneum. sistem, reg. Princip 8', Salicional 8', Flauta 4', Pedalna zveza, Oktavna zveza, Suboktavna zveza. Cena ugodna. Garancija. Iv. Kacin, tovarna orgel, Gorica. Piazza Tommaseo 29.

Poizvedbe

Lov. pes se je našel
bele barve z rujavimi lisami, znamke obč. Šmartno. Lastnik naj se oglasi: gostil. Hočevar, Sv. Valburga, p. Smlednik.

Stanovanja

Stanovanje
2—3 sob, kuhinje in pritliklin v centru se išče za februar. Ponudbe na insert. oddelek Slovenca pod »Železnica«.

Do 10.000 Din

dam takoj za dosmrtno stanovanje, obstoječe iz ene sobe in pritliklin kjerkoli. Vpokoju starejši par brez otrok. Več ustmeno. Ponudbe na oglaš. oddelek Slov. pod šifro »Do 10.000 Din«.

Vrtnar

oženjen, dobi takoj brezplačno stanovanje dveh sob. Prednost imajo mišarstva vajeni. — Naslov v upravi Slov. št. 10.820.

Stanovanje

dveh lepih, celo ali deloma opremljenih sob s centralno kurjavo v bližini univerze za gospod. event. par brez otrok, kuhinja na plin s kopalnico, se odda konec novembra. — Vprašati je v trgov. Toni Jager, Dvor. ni trg št. 1.

Stanovanje

treh sob, kuhinje, verande, vrta, pralnice, pritliklin, z elektr. razsvetljavo, v vili blizu Tivolija oddam takoj za zmerno ceno proti večletni najemini ali sorazmernemu 10% posojilu. Pripravno tudi za trgovino in obrt. Ponudbe z navedbo let. ozir. kapitala na Poštni predel št. 199.

Lepo stanovanje

dveh sob, meblirano, se odda v centru mesta s posebnim vhodom, z uporabo kopalnice in elektrike za mesečno ceno 1500 Din. — Ponudbe poslati pod: »Lepo stanovanje« upravi Slov.

Objave

Jugoslav. angleško društvo
v Ljubljani sporoča, da se je preselilo v novo sobo v Jadranski Podunavski banki v II. nadst., desno, ter da je knjižnica članom na razpolago ob ponedeljkih in četrtek od 19. do 20. ure. Čitalniške ure pa so ob torkih, sredah in petkih od 19. do 20. ure. Z današnjo sredo se prične tudi redni konverzacijski večeri, ki se bodo vršili vsako sredo ob 21. uri v društveni sobi. — Odbor.

Pouk

Gospa Copeland

javlja, da zopet redno prične z angleškim poukom. Interesenti naj se javijo v četrtek med 6. do 8. uro zvečer v Gosposki ulici 5, pritl., levo.

Pozor!

Dnevni in večer. tečaj za prirobovanje dam. obleke se vrši pri strokovno izprašani učiteljici ter lastnici modnega salona

Roza Medved

Ljubljana, Mestni trg 24, III. nadst., nasproti rotožar. — Kroji se izdelujejo po meri.

Posestva

Gračina

v Ljubljani - Vodnikova cesta 25 - ugodno prodaja lastnik.

Pozor Amerikanci!

Gračina v Ljubljani, Sp. Šiška, Vodnikova c. 25, naprodaj. Ogleda se na licu mesta vsak dan; stanovanje 5 sob s pritliklinami takoj na razpolago. V gradu so 3 velike delavnice, vinska klet, več stanovanj, poleg velika parcela, večji sadni in zelenjadni vrt, 2 mlado zaraščena gozda, cenjeno za polovično vrednost 280.000 Din. Proda se dne 9. novembra ob pol 10 dopoldne na sodišču, soba št. 15 v Ljubljani.

Obrt

Puhasto perje

kg 38 Din. razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg izkoristite priliko, dokler zaloga traja. Imam tudi beli puh kg 300 Din L. Brozović, kem čistio na peria. Zagreb, lica 82

Žaganje drv

z motorno žago. — Uran Franc, Vilharjeva cesta, telefon št. 2820.

Volna in bombaž

za strojno pletenje in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA Stari trg 12 - Zidovska 4.

Pozor!

Slike za legitimacije
izvršuje najhitreje in cenovno Franc Kunc, fotograf, Ljubljana, Wolfova ulica.

Vijoline

kitare, citre, strune in potrebščine kupite najbolje pri M. Mušiču. Paviljon za dramskim gledališčem. Prepričajte se!

Šlezjski premož

odlični, in koks, promptno iz skladišča, ter trboveljski premož, dobavlja Čebin, Ljubljana, Wolfova ulica 1. — Tel. 2756.

Šival. stroje, najboljši

Gritzner, Vesta, Köhler, kupite najceneje pri trdnici Plevel v Preski pri Medvodah. Istotam tudi šivalni stroji »Junkera« za pogrez. po 2500 Din ter tudi že od 1400 Din naprej. Za vsak stroj 15 letno jamstvo in popravila na domu. — Prodaja na obroke. Ceniki franko.

Darujte

Podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Wolfova ulica št. 12!

Jetiko

ozdravi tudi pozimi strokovnjak (strokovne knjižice) dr. Pečnik, pljučni zavod (Privat-Lungenheilstalt) Sežovo, železn. postaja Rogaska Slatina.

Drva

bukove in hrastove odpadke od parketov dostavlja po nizki ceni na dom parna žaga

V. SCAGNETTI

v Ljubljani, za gorenjskim kolodvorom.

KLOBUKE

zimske perle, dežne plašče in drugo modno blago priporoča trgovina

Pri AMERIKANCU

Ljubljana, Stari trg št. 10

POPRAVILA

Mehanik Ivan Legat

Maribor, Vetrinjska ul. 30

Telefon int. 434.

špecialist za pisarniške stroje.

Novi in rabljeni pisalni stroji vedno v zalogi.

Bele

emajlirane

ploščice

za stene in

štedilnike

dobavlja

Material

d. z. o. z.

Ljubljana

Dunajska c. 36

Naznanjamo tužno vest, da je umrl naš ljubljani stric, gospod

ALOJZIJ KNEZ

po kratki bolezn v starosti 63 let.
Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil dne 7. t. m. ob 3 popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališču k Sv. Križu, kjer se bo truplo položilo v rodbinski grobnici k večnemu počitku.
Prosimo tihega sožalja!
V Ljubljani, dne 6. novembra 1928.

žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Posebni parte se ne bodo izdali.

Naš iskreno ljubljani, skrbni oče, ozir. sin in brat, gospod

Ivan Koroša

nas je dne 5. novembra po kratki bolezn, previden s tolažili svete vere, v 60. letu svoje dobe za vedno ostavil.
Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v sredo dne 7. novembra 1928 ob 16. uri iz mrtvašnice Splošne bolnišnice na mestno pokopališču v Pobrežju.
Sveta maša zadušnica bo darovana dne 8. novembra ob 7. uri v župni cerkvi sv. Magdalene v Mariboru.
Maribor, dne 6. novembra 1928.

IVAN in RADOVAN, sinova. — IVANA KOROŠA, mati. — MARIJA KOROŠA, sestra.

Mestni pogrebni zavod v Mariboru.

Sijajen zaslužek!

Gener. in krajev. zastopnike za prodajo drž. papirjev na mes. obroke pod najboljšimi pogoji in z največjim zaslužkom išče »Slavija« k. d. Beograd, Kralja Mil. 37/II. Strok. izobr. ni potreb.

Dvokolesa motorji, šivalni stroji, otroški in igračni vozički, tricikli, holenderji, skiro, otroški avtomobili.

Prvovrstno blago po najnižjih cenah!
Velika izbira. — Ceniki franko —
Prodaja na obroke.

„TRIBUNA“, F. B. L.
tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana, Karlovska cesta 4
A 92/28-93.

OKLICI

V zapuščinski zadevi po dne 1. maja 1928 umrlom Alojziju Mikšu, posestniku v Gornjem gradu, se odda v Gornjem gradu v najem gostilna in mesarija v takozvani Bavčevi hiši z vsemi prostori in pritliklinami, kegljiščem in hlevom za dobo 6 let, počeni s 1. januarjem 1929 najboljšemu ponudniku. Reflektanti se pozivljejo, da podajo pri tem sodišču pismene ponudbe do 20. novembra t. l. Najemni pogoji so na vpogled pri tem sodišču in se dajo na zahtevo tudi v prepisu.

Okrajno sodišče v Gornjem gradu, odd. I., dne 1. novembra 1928.

V globoki žalosti naznanjam tužno vest, da je moj srčnoljubljeni soprog, gospod

JAKOB ŠKRAJNAR

postrešček

v ponedeljek 5. t. m. po dolgi mučni bolezn, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb draga pokojnika bo v sredo, dne 7. novembra 1928 ob pol 5 popoldne iz hiše žalosti Krojaška ul. 5 na pokopališču k Sv. Križu.

V Ljubljani, 6. novembra 1928.

Zaluoja soproga Uršula Škrajnar.

Mestni pogrebni zavod.

Potrti globoke žalosti naznanjamo, da je naš srčnoljubljeni soprog, zlati papa, stari oče in tast, gospod

JOSIP BARAN

strokovni učitelj Tehnične srednje šole v pokoju

v torek, dne 6. t. m. nenadoma preminul.

Pogreb draga pokojnika bo v četrtek, dne 8. novembra ob 2 popoldne iz hiše žalosti, Stiška ulica 1, na pokopališču k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 7. novembra 1928.

Globoko žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod.

Zahvala

Za mnogobrojne izraze iskrenega sočutja ob smrti naše preljube zlate mamice, prababice, sestre, tete, tašče in sva-kinje, gospe

Franje Perné

se tem potom prirčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, so-meščanom, znancem in prijateljem, ki so od blizu in daleč prihiteli, da so jo spremili na njeni zadnji poti k večnemu počitku in ki so njeno zadnjo pot olepšali s prekrasnim cvetjem in mnogobrojnimi vencii.

Posebej se še najtopleje zahvaljujemo preč. duhovščini, občinskemu zastopstvu mesta Tržič, Slov. bralnemu društvu in Sokolu za častno spremstvo, prav posebno pa gg. pevcem za ganljive žalostinke pred hišo žalosti, v cerkvi in ob odprtem grobu.

V Tržiču, dne 6. novembra 1928.

žaluojači ostali.